

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№.....
..... 2023 г.

Проект!

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от проф. Сашо Пенев – министър на образованието и науката

Относно: *проект на Постановление на Министерския съвет за допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация и на основание чл. 9, ал. 5 от Закона за висшето образование предлагам на Вашето внимание проект на Постановление на Министерския съвет за допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности (обн., ДВ, бр. 26 от 2016 г., доп. бр. 69 от 2016 г., изм. и доп. бр. 24 от 2017 г., бр. 66 от 2017 г., бр. 19 от 2018 г., бр. 10 от 2019 г., доп.,

бр. 55 от 2019 г., изм. бр. 9 от 2020 г., изм. и доп. бр. 96 от 2020 г., изм. бр. 20 от 2021 г., бр. 87 от 2021 г., изм. и доп. бр. 95 от 2022 г.).

Предлаганият проект на постановление предвижда да се прецизира и допълни редът за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища, уреден в Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности (ПМС № 64/2016 г.). С проекта се предлага да бъде предоставена нормативна възможност за Академията на Министерството на вътрешните работи и за висшите военни училища министърът на образованието и науката да предлага на Министерския съвет за утвърждаване и по-голям от определения по реда на чл. 5 от ПМС № 64/2016 г., брой на приеманите за обучение студенти по професионално направление „Национална сигурност“. Тази възможност ще може да се реализира след мотивирано предложение на министъра на вътрешните работи, съответно на министъра на отбраната за необходимостта от обучение на курсанти за структурите на двете ведомства. По този начин ще бъдат обезпечени структурите на двете ведомства от курсанти при условията на чл. 172 от Закона за Министерството на вътрешните работи, съответно на чл. 142, ал. 2 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

С ПМС № 64/2016 г. се определят условията и редът за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища, за които държавата осигурява средства за издръжката на обучението им. Изключения от общото правило са разписани в чл. 6, ал. 2 и 3, но те към настоящия момент не са относими към АМВР и висшите военни училища, обучаващи в професионално направление „Национална сигурност“. Академията на МВР е основна структура на Министерството на вътрешните работи и е второстепенен разпоредител с държавни средства към министъра на вътрешните работи. Тя не получава директни трансфери от държавния бюджет, а издръжката на студентите се осигурява от бюджета на Министерството на вътрешните работи. Същото се отнася и за висшите военни училища, чиято издръжка се осигурява от Министерството на отбраната.

Динамичната и изменящата се геостратегическа среда, характеризираща се с все по-трудното идентифициране на същността и обхвата на заплахите и рисковете пред националната сигурност, налагат необходимостта от развиващо се качествено образование адекватно на съвременните предизвикателства пред военните структури и Българската армия. Към настоящия момент обучение в професионално направление

„Национална сигурност“ се провежда в три висши военни училища - Военна академия „Георги Стойков Раковски“ – София, Национален военен университет „Васил Левски“ – Велико Търново и Висше военноморско училище „Никола Йонков Вапцаров“ – Варна. Тези висши училища са специализирани държавни училища със специфичен предмет на дейност, осигуряващ предимно кадри за сигурността и отбраната на страната. В това си качество те развиват академичен състав с необходимия опит и знания, които основно са насочени в области на висшето образование и в професионални направления, свързани със сигурността на страната.

Броят на приеманите студенти за обучение във висшите училища се изчислява чрез Методика за определяне на разпределителен коефициент на висше училище по професионално направление (Методиката) – Приложение № 1 към чл. 4, ал. 1 на ПМС № 64/2016 г. Целта е да се регулира приемът в професионални направления и специалности, които са несвойствени за профила на дадено висше училище. Водещи при определянето му са оценката на потребностите на пазара на труда, качеството на обучението и професионалната реализация на студентите. В резултат от прилагането на Методиката максимално допустимият брой на приеманите студенти в Академията на МВР, обучаващи се на държавна издръжка по професионално направление „Национална сигурност“, е намален чувствително през последните четири учебни години, като спадът е повече от 100 %. Тази тенденция създава риск за кадровото осигуряване на МВР, което налага спешни мерки за кадрово обезпечаване на структурите. Аналогична е ситуацията и с висшите военни училища. Текущият проблем възниква от това, че за посочените висши училища не е предвиден правен механизъм, който при установена необходимост от кадри за нуждите на Министерство на вътрешните работи (МВР) и Министерство на отбраната (МО) да регламентира утвърждаването на по-голям прием на студенти по професионално направление „Национална сигурност“, тъй като това направление не е включено в Списъка на приоритетните професионални направления.

Понастоящем възможност за обучение в посоченото професионално направление предоставят общо 13 висши училища, включително и 3 частни такива. От особена важност е да се направи разграничението, че във висшите училища се обучават студенти, а курсанти се обучават единствено в Академията на МВР и трите висши военни училища. МВР и МО обучават курсанти, с които се сключват договори на основание чл. 172 от Закона за Министерството на вътрешните работи, съответно на основание чл. 142, ал. 2 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България. По силата на сключените договори курсантите се задължават да служат на съответните длъжности за срок от 10 години. Това обстоятелство създава условия за обезпечаването на системите с кадри,

които са обучени целево за служба в структурите на МВР или МО. Независимо от това, че професионалното направление може да се изучава в 13 висши училища, трябва да се подчертае, че само на завършилите Академията на МВР и висшите военни училища се осигурява задължителна служба в съответните структури, което е предпоставка както за успешното професионално развитие на преминалите успешно обучението, така и за осигуряване на необходимия брой подготвени кадри за изпълнение на функционалните задачи на държавните органи. Наложително е да бъде взета предвид и динамичната и усложнена геополитическа обстановка, характеризираща се с все по-трудното идентифициране на същността и обхвата на заплахите и рисковете пред националната сигурност – обстоятелство, налагащо необходимостта от развиващо се качествено образование, което да подготви кадри, способни да отговорят на съвременните предизвикателства пред Полицията и Българската армия. Тази цели са отчетени и заложени в т. 195, т. 197 и т. 199 от Актуализираната стратегия за национална сигурност на Република България (обн., ДВ, бр. 26 от 2018 г.), в която се очертават националните интереси, необходимите условия и предпоставки за тяхното реализиране.

В този смисъл възможността за предлагане на по-голям брой на обучаваните студенти е целеви за съответните нужди на двете ведомства. Регламентирането на тази възможност няма да се отрази върху прилаганата методика съобразно ПМС № 64/2016 г. и определянето на приема няма да е в ущърб на останалите висши училища, които провеждат обучение в професионално направление „Национална сигурност“.

Академията на МВР е единствено по рода си у нас висше училище за подготовка на висококвалифицирани специалисти за изпълнение на дейности по линия на националната сигурност – противодействие на престъпността, опазване на вътрешния ред и границите на държавата, защита на населението, инфраструктурата и други. Студентите и курсантите в АМВР се обучават основно за нуждите на Министерството на вътрешните работи, а също и за други правоохранителни органи. Тяхната реализация е почти 100 %-ва, което се отчита от официални източници (НСИ) и Рейтинговата система на висшите училища у нас. Тези обективно измерими данни показват, че броят на обучаемите в АМВР съответства напълно на потребностите на специфичния пазар на труда и тяхното намаляване създава сериозни предпоставки за възникване на дефицит от професионално подготвени кадри, което е рисково и недопустимо от гледна точка на националната сигурност. Това определя необходимостта от въвеждане на отделен алгоритъм за определяне броя на приеманите студенти в АМВР и висшите военни училища по професионално направление „Национална сигурност“, така както е предвидено за висшите училища, обучаващи по професионално направление „Военно дело“, с които

АМВР има много сходни характеристики. Диференциран подход при определяне броя на приеманите студенти по конкретни направления и специалности е регламентиран в чл. 6, ал. 2 и 3 на ПМС № 64/2016 г.

Очакван ефект от приемането на настоящия проект на ПМС ще има по две направления. По този начин ще се осигури възможност АМВР и висшите военни училища да приемат и по-голям брой студенти, съответстващ на потребностите на МВР, правоохранителните органи и военните структури, ще се подобрят дейностите в сферата на националната сигурност чрез повишаване на административния и професионалния капацитет на служителите.

За изпълнението на акта не са необходими допълнителни средства, тъй като се предвижда той да бъде финансиран в рамките на утвърдените средства по бюджетите на Министерството на отбраната и Министерството на вътрешните работи със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.

Проектът на акт не води до изменения в целевите стойности на показателите за изпълнение на бюджетните програми, в т.ч. на ключовите индикатори от програмните формати на бюджети на горепосочените министерства.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет., поради което прилагаме финансова обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б” от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Материалите са съгласувани по реда на чл. 32, ал. 1 и 5 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, като получените бележки и предложения са включени в справка за отразяването им.

На основание чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове проектът на постановление и докладът към него са публикувани на интернет страницата на Министерство на образованието и науката и на Портала за обществени консултации.

Представеният проект не въвежда норми от правото на Европейския съюз, поради което не се налага изготвянето на справка за съответствие с европейското право.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация и на основание чл. 9, ал. 5 от Закона за висшето образование, предлагам Министерският съвет да приеме проекта на

постановление за допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности.

ПРОФ. САШО ПЕНОВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ